

KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

IMF/Georgieva: Ekonomi Politikalarına İlişkin Belirsizlik Yüksek

Uluslararası Para Fonu (IMF) Başkanı Kristalina Georgieva, ekonomi politikalarındaki belirsizliklerin yüksek seyrettiğini belirterek, büyümenin sürdürülebilir olması için makroekonomik ve finansal istikrarın korunması, kısa vadeli risklerin yönetilmesi ve mali tamponların güçlendirilmesi gerektiğini vurguladı. G20 Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları Toplantısı'nda öne çıkan temanın, sınırlı makroekonomik politika alanı ve artan politika belirsizlikleriyle şekillenen bir ortamda küresel büyümeyi yeniden canlandırma ihtiyacı olduğunu aktaran Georgieva, küresel ekonomik büyümenin bu yıl ve gelecek yıl yüzde 3,3 seviyesinde gerçekleşeceğini öngördüklerini, bu oranın istikrarlı ancak tarihsel ortalamanın oldukça altında olduğunu ve yüksek kamu borcu seviyeleri bağlamında değerlendirilmesi gerektiğini ifade etti.

AB'den 45 Milyar Euro Tasarruf Sağlayacak Enerji Planı

Avrupa Birliği (AB), üye ülkelerin fosil yakıt ithalatında bu yıl 45 milyar Euro tasarruf etmelerini sağlayacak yeni enerji eylem planı hazırladı. AB Komisyonu, "Temiz Sanayi Mutabakatı" kapsamında enerji maliyetlerini düşürmeyi, bu alana yatırımı artırmayı ve olası enerji krizlerine daha iyi hazırlanmayı içeren "Makul Fiyatlı Enerji Eylem Planı" adlı çalışmayı yayımladı. Çalışmaya göre, üye ülkelerin enerji alanında iş birliği artırılacak. AB rekabet gücünü olumsuz etkileyen enerji fiyatlarına odaklanılacak. AB ile rakipleri arasında enerji fiyatlarındaki farkın giderilmesine çalışılacak.

Elektriği daha uygun fiyatlı hale getirmek için Komisyon, enerji faturalarında, şebeke, sistem maliyetleri, vergiler, harçlar, tedarik maliyetlerine yönelik adım atacak. Üye ülkelerden, elektrikteki ulusal vergilerin düşürülmesi ve tüketicilerin tedarikçilerini daha kolay değiştirebilmesine yönelik adımlar atmaları istenecek. Komisyon, perakende elektrik faturaları ile yüksek ve değişken gaz fiyatları arasındaki bağı koparmaya yardımcı olacak uzun vadeli tedarik sözleşmelerinin yapılmasını destekleyecek.

ABD'li Çip Üreticisi Nvidia'nın Geliri Yüzde 78 Arttı

Yapay zekâ piyasasının beklediği Nvidia bilançosu açıklandı. Kaliforniya merkezli çip üreticisi Nvidia'nın geliri, 3 aylık dönemde yıllık bazda yüzde 78 artışla 39,3 milyar dolara ulaştı ve piyasa beklentilerini geride bıraktı.

Gelirini bir önceki çeyreğe göre de yüzde 12 artıran Nvidia, geçen yılın aynı döneminde 22,1 milyar dolar gelir elde etmişti.

Piyasa beklentisi, Nvidia'nın bu dönemdeki gelirinin 38,05 milyar dolar olması yönündeydi.

Nvidia'nın geliri 2025 mali yılı genelinde ise yüzde 114 artışla 130,5 milyar dolara ulaştı. Çip üreticisi, içinde bulunulan çeyreğe ilişkin gelir beklentisini ise 43 milyar dolar olarak açıkladı.

ABD, Fiyatları Düşürmek İçin Yumurta İthalatını Artıracak

devam eden kuş gribi salgını 2022'den bu yana 166 milyon tavuğun ölümüne neden oldu.

Rollins, eyalet tarım yetkililerinin katıldığı bir konferansta yaptığı açıklamada, ajansın ayrıca çiftliklere ücretsiz biyogüvenlik denetimleri sağlayacağını ve kuş gribi nedeniyle tavuklarını öldürmesi gereken çiftçilere ödeme oranlarını artıracığını söyledi. Rollins, USDA'nın tavuklar için aşıları araştırdığını ancak henüz kullanımlarına izin vermediğini söyledi. Kümes hayvancılığı endüstrisi, potansiyel ticari etkileri nedeniyle tavukların aşılınması konusunda ikiye bölünmüş durumda.

ABD Tarım Bakanı Brooke Rollins, ABD'nin kuş gribinin yayılmasıyla mücadele için yumurta ithalatını artırmak da dahil olmak üzere 1 milyar dolara kadar yatırım yapacağını söyledi. USDA verilerine göre, ABD kümes hayvanlarında üç yıldır

ABD'den Kuş Gribi Krizine Karşı 1 Milyar Dolarlık Yatırım

ABD Tarım Bakanı Brooke Rollins, Wall Street Journal gazetesi için kaleme aldığı görüş yazısında, kuş gribiyle mücadele etmek ve Amerikalı ailelerin maliyetlerini düşürmek için atacakları beş adımdan bahsetti.

Yumurta fiyatlarının hızla arttığına ve bunun sadece bir enflasyon meselesi olmadığına dikkati çeken Rollins, yumurtada yüksek fiyatla karşılaşılmasının nedeninin kısmen, 2 yıldır kümes hayvanı çiftçilerine zarar ettiren ve yumurta arzını azaltan kuş gribi salgınlarının devam etmesi olduğunu aktardı. Tarım Bakanlığının kuş gribi krizini engellemek ve yumurtayı yeniden uygun fiyatlı hale getirmek için 1 milyar dolara kadar yatırım yapacağını bildiren Rollins, yüz milyonlarca dolarlık israfın önüne geçmek için Hükümet Verimliliği Departmanı (DOGE) ile birlikte çalıştıklarını ve tasarruf edilen tutarın bir kısmını kuş gribine karşı uzun vadeli çözümlere yatırım yaparak yeniden değerlendireceklerini vurguladı.

ABD Hazine Bakanı, Harcamaları ve Düzenlemeleri Azaltma Sözü Verdi

ABD Hazine Bakanı Scott Bessent, hükümet harcamalarını ve düzenlemeleri azaltarak ekonomiyi yeniden özelleştirme sözü verdi. Bessent, Hazine'nin mevcut borç ihraç planlarının,

yönetim ABD ekonomisinin “temel sorunlarını çözmek” için çalışırken Hazine'yi önümüzdeki birkaç çeyrekte beklenen borçlanma ihtiyaçlarını karşılamak için “iyi bir konumda” bıraktığını söyledi.

Kongo Demokratik Cumhuriyeti Kobalt İhracatını Askıya Aldı

Kongo Demokratik Cumhuriyeti (KDC) Maden Bakanlığına bağlı Piyasa Düzenleme ve Kontrol Kurumu (ARECOMS) tarafından yapılan açıklamada, piyasanın istikrarını sağlamak ve özellikle kayıt dışı madencilik düzenlemek amacıyla kobalt ihracatının 4 aylığına askıya alındığı duyuruldu.

Kararın endüstriyel, yarı endüstriyel, el sanatları ve küçük ölçekli üretim dahil tüm madencilik faaliyetlerini kapsadığı belirtilen açıklamada, 3 ay içinde durumun gözden geçirileceği ve askıya alma kararının yeniden değerlendirileceği kaydedildi. Dünyanın en büyük kobalt üreticisi olan KDC, küresel arzın yüzde 80'inden fazlasını sağlıyor.

Ülkenin doğusundaki Katanga eyaletinde yoğunlaşan madencilik faaliyetleri, ülke ekonomisinin en önemli sektörlerinden biri olarak öne çıkıyor.

AB'den Ukrayna İle Maden Anlaşması Talebi

Avrupa basınında yer alan haberlere göre, AB Komisyonu Başkan Yardımcısı Stephane Sejourne, AB'nin Ukrayna'ya iki tarafın da kazanacağı bir maden anlaşması teklifinde bulunduğunu açıkladı.

AB sanayi stratejisinden sorumlu olan Sejourne, komisyon üyelerinin savaşın üçüncü yılını geride bırakması nedeniyle dün Kiev'e gerçekleştirdiği ziyarette AB tarafının Ukraynalı yetkililere "rakip" teklifi sunduğunu belirtti. "Avrupa'nın ihtiyaç duyduğu 30 kritik maddenin 21'i Ukrayna tarafından kazan-kazan ortaklığıyla sağlanabilir." ifadesini kullanan Sejourne, Avrupa'nın iki tarafa fayda sağlamayacak bir anlaşma teklifinde asla bulunmayacağını savundu.

ABD Başkanı Donald Trump, ay başında, şimdiye kadar sağlanan yardımlar nedeniyle Ukrayna'nın ABD'ye yüzlerce milyar dolar borcu olduğunu ifade etmiş, Kiev'le 500 milyar dolarlık nadir toprak elementlerini talep eden bir anlaşma yapmak istediğini açıklamıştı. Ukrayna'nın lityum, titanyum, uranyum ve manganez gibi çok çeşitli kritik ve büyük element ve mineral sahaları bulunuyor.

İran'da Derinleşen Enerji Krizi Çimento Üretimini Düşürdü

İran'da gaz ve elektrik kesintileri üretim sektöründe büyük sorunlara neden oluyor. Derinleşen enerji krizi nedeniyle çimento üretimi ve ihracatı normal kapasitesinin yarısının altına düştü. İran resmi ajansı IRNA'nın haberine göre, gaz ve petrol zengini ülkedeki enerji kesintileri üretim sektörlerini olumsuz etkiliyor. Gaz ve elektrik kesintilerinin üretime verdiği zarar "telafisi mümkün olmayan bir darbe" olarak nitelendirilirken, ülkedeki çimento fabrikalarında fırınların yarıdan fazlasının kapatıldığı kaydedildi.

İran'daki çok sayıda çimento fabrikası uygun enerji sağlanamaması nedeniyle yarı kapasiteyle çalışırken üretim düşüklüğü ihracata da olumsuz yansıyor.

Çimento İşverenleri Derneği Genel Sekreteri Ali Ekber Elvendyan, IRNA'ya yaptığı açıklamada, "Ülkede soğuk hava nedeniyle maalesef çimento fabrikalarına verilen gaz tekrar kesildi ve bu durum her geçen gün daha da artıyor." dedi.

Elvendyan, enerji dengesizliğinin yaşandığı dönemlerde dizel gibi alternatif yakıt tüketebilme imkanına sahip olduklarını ancak çevresel faktörler nedeniyle kendilerine izin vermediğini ifade etti.

İtalya ve BAE 40 Milyar Dolarlık Yatırım Anlaşması İmzaladı

İtalya Başbakanı Giorgia Meloni, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) ile 40 milyar dolarlık yatırım anlaşması imzaladıklarını açıkladı. İtalya Başbakanı Giorgia Meloni, resmi ziyaret ve İtalya-BAE iş forumunun açılışı için Roma'ya gelen Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) Devlet Başkanı Muhammed bin Zayid Al Nahyan ile başbakanlık sarayı Chigi'de görüştü. İkili, daha sonra birlikte Roma'da İtalya-BAE iş forumuna katıldı.

Başbakan Meloni, her iki ülkeden yaklaşık 300 iş insanının katıldığı forumda yaptığı konuşmada, BAE ile ilişkilerinin ivme kazandığını belirterek, "Bunu tarihi bir gün olarak görüyorum. Bazen bu kelimeyi uygunsuz bir şekilde kullanıyoruz ancak bugün tarihi bir günden bahsetmenin uygunsuz olmadığı durumlardan biri. Bu forum, BAE Devlet Başkanı'nın İtalya'ya yaptığı ilk devlet ziyareti sırasında ülkelerimiz arasındaki ilişkide bir dönüm noktasıdır." dedi. Meloni, "İkili iş birliğini daha önce hiç ulaşılmamış bir seviyeye taşımaya karar verdik. Bugün 40'tan fazla ikili anlaşma imzaladık." diye konuştu.

Rusya'dan Benzin İhracatına Yönelik Yeni Karar: Kısıtlamalar Uzatıldı

Rusya, benzin ihracatına yönelik kısıtlamaları 31 Ağustos'a kadar uzatırken, rafinerilere yönelik muafiyetin süreceğini açıkladı. Benzin üreticilerine yönelik muafiyetin ise devam edeceği bilgisine yer verilen açıklamada, "Rafinerilerin ve rafinerilere sahip petrol şirketlerinin yakıt ihraç etmelerine izin verilecek." ifadesi kullanıldı. Rusya'da petrol rafinerilerinin insansız hava araçlarının (İHA) saldırılarına hedef olması ve özellikle tarım sektöründe artan talep nedeniyle benzin fiyatlarında yükseliş yaşanmıştı.

Rusya, benzin ihracatına yönelik kısıtlamaları 31 Ağustos'a kadar uzatırken, rafinerilere yönelik muafiyetin süreceğini açıkladı. Benzin üreticilerine yönelik muafiyetin ise devam edeceği bilgisine yer verilen açıklamada, "Rafinerilerin ve rafinerilere sahip petrol şirketlerinin yakıt ihraç etmelerine izin verilecek." ifadesi kullanıldı. Rusya'da petrol rafinerilerinin insansız hava araçlarının (İHA) saldırılarına hedef olması ve özellikle tarım sektöründe artan talep nedeniyle benzin fiyatlarında yükseliş yaşanmıştı.

Türkiye, ABD'ye 15 Bin Ton Yumurta İhraç Edecek

ABD'de milyonlarca yumurta tavuğunun ölümü, marketlerin yumurta stoklarını karneye bağlaması ve restoranların yumurtalı yemeklerin fiyatlarını artırmasıyla birlikte ithal çözümler aranıyor. ABD'de kuş gribi salgınının yumurta üretimini olumsuz etkilemesi ve fiyatları artırması nedeniyle Türkiye, yaklaşık 15 bin ton yumurtayı ABD'ye ihraç etmeye başladı.

Türkiye Yumurta Üreticileri Merkez Birliği Başkanı İbrahim Afyon, sevkiyatların başladığını ve temmuz ayına kadar süreceğini belirtti. İhracat, gerekli yetkilere sahip üye şirketler tarafından gerçekleştirilecek ve süreci iki firma koordine edecek.

Bu anlaşma kapsamında toplamda 700 konteyner dolusu yumurta ABD'ye gönderilecek. Afyon, bu ihracatın Türkiye'ye yaklaşık 26 milyon dolar gelir getirmesini beklediklerini ifade etti.

Euro'ya 2026 Başında Geçmek İsteyen Bulgaristan'ın Birçok Kriteri Karşılama Gerekiyor

2025 yılı başında Şengen bölgesine dahil olan Bulgaristan, 2026 başında da ortak para Euro Bölgesi'ne katılarak Avrupa Birliği'ne (AB) entegrasyonunu ilerletmek istiyor. 27 üyeli AB'de 2002'de dolaşıma giren ortak para Euro, bazıları gerekli kriterleri karşılayamadığı için

bazısı da siyasi tercihleri nedeniyle halen Bulgaristan, Romanya, Çekya, Polonya, Macaristan, Danimarka ve İsveç tarafından kullanılmıyor. AB kurallarına göre bu ülkelerin önkoşulları yerine getirerek Euro Bölgesi'ne dahil olmaları gerekiyor.

LOJİSTİK GELİŞMELER

Lojistik ve Taşımacılık Sektörü Bu Yıl 48 Milyar Dolarlık Hizmet İhracatı Hedefliyor

Ticaret Bakanlığı, geçen yıl 38,9 milyar dolar olan lojistik ve taşımacılık sektörünün hizmet ihracatının bu yıl sonunda 48 milyar dolara çıkarılmasını hedefliyor. Bakanlıktan yapılan açıklamada, lojistik ve taşımacılık sektörünün, dış ticaretin gelişiminde önemli rol oynadığına işaret edildi. Türkiye'nin küresel ticaretteki güçlü konumunu ileriye taşımak için ulaştırma ve lojistik alanındaki yatırımların artırıldığı belirtilen açıklamada, "Ülkemizden geçen stratejik taşıma koridorlarında lojistik hizmetlerini birleştirerek ölçek ekonomilerini büyütmeyi, intermodal taşımacılığı destekleyecek aktarma merkezleri oluşturmayı ve küresel ölçekte lojistik ağlar kurarak tedarik zincirlerini güçlendirmeyi planlamaktayız." ifadeleri kullanıldı.

Nakliyeciler Suriye'ye Sefer Sayısının Geçen Yıla Göre İkiye Katlanmasını Bekliyor

Uluslararası Nakliyeciler Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Şerafettin Aras, yaptığı açıklamada 2024 yılında Türk uluslararası kara yolu taşımacılığında 2 milyon 100 bin civarında sefer sayısının yapıldığını ve bunun yüzde 10'luk kısmının Suriye'ye gerçekleştirildiğini söyledi.

Aras, 2024 yılında Suriye'ye 189 bin sefer yapıldığını bildirerek, "2024 ile 2023'ü

kıyasladığımız zaman 2024'te yüzde 11'lik bir sefer artışıımız var. 2024 yılında toplam bedeli yaklaşık 2 milyar dolar civarında olan ürünlerin Suriye'ye taşınmasını gerçekleştirdik." dedi.

Türkiye Mega Yat İmalatında Dünyada 2. Sırada

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Uraloğlu, "Ülkemiz son dönemde toplam uzunluğu 6 bin 410 metre, ortalama uzunluğu ise 43,9 metre olan 146 sipariş aldı. Sektörde sipariş adedi bakımından dünyada yüzde 12,9'luk paya sahibiz." ifadelerini kullandı. Bakan Uraloğlu, yazılı açıklamasında, "BOAT International" tarafından yayımlanan "2025 Yılı Küresel Mega Yat Sipariş Defteri" verilerini değerlendirdi.

Türkiye'nin, güçlü altyapısıyla denizcilik alanında dünyanın önde gelen ülkelerinden olduğunu ifade eden Bakan Uraloğlu, ülkenin mega yat imalatında İtalya, Hollanda ve İngiltere gibi ülkelerin arasında yer aldığını belirtti.

Uraloğlu, son yıllarda Türk tersanelerinin, ileri teknoloji ve tasarım alanında büyük ilerlemeler kaydederek rekabet gücünü artırdığını da bildirdi.

Bakan Uraloğlu Türkiye'nin yat imalatında yalnızca üretim kapasitesiyle değil kalite, tasarım ve inovasyon alanındaki başarılarıyla da öne çıktığını belirtti.

Türksat İçin Dev Veri Merkezi Kurulacak

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Uraloğlu, Türksat'ın Gölbaşı Veri Merkezi'nin 28 bin 500 metrekarelik dev bir alanda kurulacağını bildirerek, "Yapılacak yatırımla Türksat'ın mevcut veri merkezi kapasitesi 8 katın üzerinde artırılacak" ifadesini kullandı.

Uraloğlu, yazılı açıklamasında, e-Devlet Kapısı başta olmak üzere Türkiye'nin dijital altyapısını kuran Türksat'ın yeni bir projeyi hayata geçireceğini aktardı.

Ankara'da kurulacak Gölbaşı Veri Merkezi'yle, kritik bilgileri barındıran kurumların iş sürekliliklerini sağlayabilmesi için tüm veri ve bulut hizmetlerine yönelik ihtiyacı yerli yazılımla karşılayacaklarına dikkat çekti.

İstanbul Havalimanı Operasyon Kontrol Merkezi tanıtıldı

süreçlerin kesintisiz ve emniyetle gerçekleşmesi için 7 gün 24 saat çalıştığını söyledi.

Merkezin teknolojik altyapısının çok güçlü olduğunu belirten Mere, "Havalimanı Operasyon Merkezi (APOC) 7 adadan oluşuyor. Her adanın operasyonu ve çalışmaları farklı. Buranın kuruluş amacı tüm verilerin, tüm bilgilerin tek bir noktada toplanmasıdır. Herhangi bir olumsuzluk sonrası gerekli aksiyonlar burada alınıyor." bilgisini verdi.

İGA Terminal Operasyonları Direktörü Fatih Mere, havalimanı operasyon kontrol merkezi hakkında basın mensuplarına bilgi verdi. Mere, merkezin kriz yönetiminden teknolojik entegrasyona, yolcuların terminale adım attığı ilk andan varış noktalarına kadar olan tüm süreçlerin kesintisiz ve emniyetle gerçekleşmesi için 7 gün 24 saat çalıştığını söyledi.

İstanbul Havalimanı Avrupa'nın En Büyük Kargo Havalimanı Unvanını Aldı

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, İstanbul Havalimanı'nın, 1,97 milyon tonluk yük hareketiyle Avrupa'nın en büyük kargo havalimanı olarak bilinen Frankfurt'u geride bırakarak zirveye yerleştiğini bildirdi. Uraloğlu, "İstanbul Havalimanı yük taşımacılığında bir önceki yıla göre yüzde 39,6 büyüdü. Bu ivmenin devam etmesi halinde İstanbul Havalimanı, sadece Avrupa'da değil, dünyada da en önemli merkezlerden biri olacak." ifadelerini kullandı. Uraloğlu, Avrupa'da hava kargo taşımacılığının 2024'te bir önceki yıla göre yüzde 13,2 büyüdüğünü, İstanbul Havalimanı'nın gelecek yıllarda küresel anlamda çok daha büyük rol oynayacağını vurguladı.

MEVZUAT VE SEKTÖREL POLİTİKALAR ŞUBESİ

sektorelpolitikalar@tim.org.tr